

Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Rutja külas Kubukalda I kinnistu eraldistel 14 ja 18 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Arno Kasemaa poolt 05.06.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 81, metsaseaduse (MS) § 41 lg 81, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Rutja külas Kubukalda I kinnistu (registriori nr 1230531, katastritunnus 88703:003:0162) eraldistel 14 ja 18 sanitaarraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Kinnistu omanik Arno Kasemaa esitas 05.06.2025 Keskkonnaametile metsateatised Kubukalda I kinnistu eraldistel 14 ja 18 sanitaarraie tegemiseks. Raie on kavandatud kokku 4,32 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 65 tm. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-te 50001135468 ja 50001135477 all.

Kavandatav raieala jääb terves ulatuses Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Selja jõe loodusale ja Vabariigi Valitsuse 26.11.2021 määrusega nr 105 „Selja jõe maastikukaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud Selja jõe maastikukaitseala Selja jõe piiranguvööndisse.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 61 lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 23). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lg-s 2 sätestatud tähtsast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Eraldisel 14 kavandatakse sanitaarraiet 1,88 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 20 tm ja eraldisel 18 2,44 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 45 tm. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa hooldamine. Sanitaarraiet tehakse hooldusraiena metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust (MS § 28 lg 4 p 2, lg 7 p 3). Sanitaarraie käigus ei tohi puistu täius langeda alla 30% (metsa majandamise eeskirja (edaspidi MME)¹ § 6 lg 3). Antud juhul kavandatakse väikesemahulist raiet, kus täius muutub väga vähe.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kubukalda I kinnistu asub Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Vihula Vallavolikogu poolt 13.08.2003 määrusega nr 19 vastu võetud Vihula valla üldplaneering² (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Vihula vallas), millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud MME §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

² Kättesaadav: <https://www.haljala.ee/vihula-valla-uldplaneering>

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heitesuurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kubukalda I kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspriirkonnas.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m)³ eraldisega 14 piirneval sama kinnistu eraldisel 11 on metsaregistris kehtiv registrikanne harvendusraieks 0,94 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 20 tm (registrikanne nr 50001135476 kinnitatud 13.06.2025) ja eraldisega 18 piirneval sama kinnistu eraldistel 19 ja 20 on metsaregistris kehtivad registrikanded harvendusraieks kokku 2,52 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 75 tm ning eraldisel 24 sanitaarraieks 2,02 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 25 tm (registrikanded nr 50001135466, 50001133039 ja 50000702639 kinnitatud 13.06.2025, 11.06.2025 ja 04.11.2024).

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldis 14 asub naadi kasvukohatüübis ning seal kasvab halli lepa enamusega valmiva metsa arenguklassi kuuluv puistu. Eraldis 18 asub jänesekapsa kasvukohatüübis ning seal kasvab halli lepa enamusega küpse metsa arenguklassi kuuluv puistu.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”.
https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

Kavandatavast raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raietööd läbi viiakse. Kavandatava raialaga piirnevatel aladel ei esine selliseid häiringuid, mis võiksid mõjutada keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, raialad paiknevad Selja jõe kalda piiranguvööndis ja osaliselt veekaitsevööndis. Kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (looduskaitseaduse (LKS) § 37 lg 2). Kalda piiranguvööndi laius on Selja jõel 100 m, veekaitsevööndi laius on 10 m (LKS § 37 lg 1 p 2 ja veeseaduse (VeeS) § 118 lg 2 p 2). Alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Selja jõe maastikukaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluva Selja jõe loodusala koosseisu. Selja jõe maastikukaitseala piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Selja jõe oru, ajaloolise maakasutuse, piirkonnale iseloomuliku asustusstruktuuri, metsa- ja poollooduslike koosluste, nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ⁴ (edaspidi loodusdirektiiv) I lisas nimetatud elupaigatüübi laialehiste lammimetsade (91F0) ning kaitsealuste liikide kaitse (kaitse-eeskirja § 14). Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-des 15 ja 17.

Kultuuriväärtuseid raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatavate raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava sanitaarraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatava raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 3 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (kaitse-eeskirja § 17 lg 2). Pinnast ei kahjustata, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – kavandataval raiel ei ole olulist mõju veerežiimile. Kubukalda I kinnistu piirneb põhjast Selja jõega, kuid raialast materjali kokkuveo suund ei ole jõe suunas. VeeS § 118 lg 2 p 2

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

kohaselt on Selja jõe veekaitsevööndi laius 10 m. VeeS § 119 p 6 kohaselt on veekaitsevööndis keelatud pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet. Kui veekaitsevööndis raiet (sh alusmetsa ja põõsastiku) ei tehta siis kavandaval raiel ei ole veekogule olulist negatiivset mõju. Seega, veekogusid raie ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima – kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja väikeses mahus halva tervisliku seisundiga puude raieks, puistu täiust oluliselt ei muudeta, seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – raie on kavandatud kokku 4,32 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga kokku 65 (koos 30 m mõjualas kavandatud raiega 7,78 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 160 tm), raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskorrumus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatav raie on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raie on kavandatud Selja jõe looduslal. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 p 2 alap-s 382.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.

Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Selja jõe loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatava raie teostamisel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala), väikesemahulise raiega oluliselt täiust ei muudeta. Seega, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistu säilib, seega metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Siseriiklike kaitsealade (antud juhul Selja jõe maastikukaitseala) moodustamisel (sh piiride paika panemisel ja kaitsekorra kavandamisel) on arvestatud, et ka Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade kaitse-eesmärgid oleksid kaitstud.

Kavandataval raiealal ei ole registreeritud loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpidele vastavaid metsaalasid ega liikide elupaiku, mille kaitsmine kuulub Selja jõe loodusala kaitse-eesmärkide hulka. Eraldis 14 põhjast piirneval alal ehk 30 m mõjualas on registreeritud Selja jõe loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpidest niiduelupaik 6430 (niiskuslembesed kõrgrohusid). Kuna raie teostamisel lagedat ala ei teki ei mõjuta puistute raiumine kavandataval raiealal mõjualas asuvaid niiduelupaikasid negatiivselt.

Kavandatava raiealaga piirneval alal selle 30 m mõjualas on inventeeritud ka loodusdirektiivi I lisas nimetatud magevee elupaigatüüp 3260 (jõesed ja ojad, Selja jõgi), mille kaitse kuulub Selja jõe loodusala kaitse-eesmärkide hulka. Kavandatava raieala mõjualas olev Selja jõgi on kogu ulatuses kantud lõhe, jõforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse. Lõhe (*Salmo salar*) on üks liikidest, kelle elupaikade kaitse on Selja jõe loodusala kaitse-eesmärgiks. Lisaks on Selja jõgi Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel Selja jõe loodusala kaitse-eesmärgiks oleva III kategooria kaitsealuse kalaliigi võldase (*Cottus gobio*) elupaik (registrikood KLO9102615).

Lõhe on anadroomne siirdekala, kes elab ja toitub meres, kuid sigimiseks rändab jõgedesse. Lõhele sobivad kudemiseks hapnikurikkad kivise-kruusase põhjaga jõelõigud. Samuti on lõhe väga väärtuslik püügikala ning püügisurve neile on eriti sigimisperioodil (hilissügis) kõrge.

Võldast esineb nii magevetes (peamiselt jõgedes) kui ka meres. Võldas on tüüpiline põhjaeluviisiga kala, kes asustab veekogudes tavaliselt kivise põhjaga alasid. Ta võib esineda ka liivase ja kruusase põhjaga aladel, kus on piisavalt sobivaid varjupaiku (tühjad karbikojad, puurisu, suurtaimestik, kaldauurded jms). Suhteliselt kõrge hapnikunõudluse tõttu asustab võldas ainult neid veekogusid, kus vee hapnikusisaldus on püsivalt kõrge. Eestis on võldas tavaliseks asukaks vooluvetes, kus asustab peamiselt kärestikke ja kiire või mõõduka vooluga ritraalseid jõelõike. Vähem arvukalt võib esineda ka potamaalsetes jõelõikudes kivise, kruusase ja liivase põhjaga aladel. Vooluveekogude puhul määravad nende kvaliteedi võldase elupaigana ära kaks põhilist kvaliteedielementi: hüdromorfoloogiline kvaliteet (füüsiline kvaliteet,

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

hüdroloogiline režiim ja tõkestamatus) ja vee kvaliteet. Liigi hea kaitse seisund on võimalik tagada vaid siis, kui mõlemad kvaliteedielemendid on heas seisundis.

Mõlema kalaliigi puhul on kaitsekorralduskava kohaselt kaitse-eesmärgiks asurkonna säilimine ja see on saavutatav vaid elupaiga kvaliteedi säilimise kaudu.

Lisaks on Selja jões EELISE andmetel registreeritud II kategooria kaitsealuse liigi paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) elupaik (registrikood KLO9200169). Paksukojalise jõekarbi elupaikadeks on keskmise või kiire vooluga, jahedad ning puhta veega jõed ja ojad. Ei ela järvedes ja väga aeglase vooluga (paisutuste mõju all olevates) jõelõikudes. Stabiilse asurkonna püsimiseks ja taastumiseks vajab rikkalikku vaheperemees-kalastiku olemasolu. Vastsed (glohhiidid) parasiteerivad kalade nahal ning lõpustel. Eestis on paksukojaline jõekarp olnud ajalooliselt võrdlemisi laia levikuga ja elanud paljudes vooluveekogudes. Kuigi viimastel aastakümnetel on liigi arvukus ja leviala oluliselt ahenenud on Eesti ohustatud liikide punase nimestiku (2017) järgi tegemist soodsas seisundis oleva liigiga.

Kuivõrd raiet ei tehta eelnimetatud liikide elupaigas (jões) ning 30 m mõjualas teostatava raie käigus arvestatakse LKS ja VeeS nõuetega, veekaitsevööndi alal raiet ei tehta, siis ei mõjuta kavandatav raie jõe ning sellega seotud liikide elupaikade seisundit.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud, kuid selleks saab kasutada varasema majandamise käigus kinnistul väljakujunenud kokkuveoteid suunaga Selja jõest eemale. Kinnistut läbib kruusatee.

Kuna kavandataval raiealal ja selle mõjualas ei asu muid Selja jõe loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus selle ala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Selja jõe loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raie on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Selja jõe maastikukaitseala Selja jõe piiranguvööndis. Mõju maastikukaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Selja jõe loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2 (kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p-de 2 ja 3 kohaselt kuulub loodusdirektiivi I lisa elupaikade 3260 ja 6430 ning liikide lõhe, võldas, paksukojaline jõekarp kaitse ka Selja jõe maastikukaitseala kaitse-eesmärkide hulka).

Lisaks on kavandatud raie 30 m mõjualas (Selja jões) registreeritud III kategooria kaitsealuse kalaliigi euroopa harjuse (*Thymallus thymallus*) elupaik (registrikood KLO9120990). Harjuse elupaikade kaitse kuulub ka Selja jõe maastikukaitseala kaitse-eesmärkide hulka.

Harjus on külmalembene kala, kes armastab selget, kiirevoolulist ja taimestikuvast vett. Ta on paikse eluviisiga ja territooriumihoidja, kes elab põhja ligidal, kust sooritab lühikesi kiireid sööste veepinnale.

Kuivõrd raiet ei tehta harjuse elupaigas (jões) ning 30 m mõjualas teostatava raie käigus arvestatakse LKS ja VeeS nõuetega, veekaitsevööndi alal raiet ei tehta, siis ei mõjuta kavandatav raie jõe ning sellega seotud liikide elupaikade seisundit. Raie on kooskõlas kehtivate õigusaktidega.

Kavandatava raieala 30 m mõjualas on veel registreeritud loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpidest kaitse-eesmärgina nimetamata niiduelupaik 6510 (aas-rebasesaba ja ürt-

punanupuga niidud). Kuna raie teostamisel lagedat ala ei teki ei mõjuta puistute raiumine kavandataval raialal mõjualas asuvaid niiduelupaikasid negatiivselt.

Teisi kaitstavaid loodusobjekte, sh kaitsealuste liikide leiukohti, kavandatavale raialale ega selle 30 m mõjualasse ei jää.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandataval raiel (sh 30 m mõjualas kavandatud sanitaarraie ja harvendusraied) ei ole olulist kumulatiivset mõju, sest kavandatav väljaraie pindalaühiku kohta on väike. Puistu esimene rinne säilib (ei teki lagedat ala) ja ei muudeta oluliselt ka puistu täiust. Seega, kavandatavatel raietel ei ole olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 17 lg-le 2 on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

MME § 7 kohaselt võib sanitaarraie korras raiuda:

- 1) surnud puid;
- 2) väliselt nähtava tüvemädanikuga ja tüvemädaniku tekitajate viljakehaga puid;
- 3) puid, millel on juurepessu kahjustusega seotud tugev vaiguvool;
- 4) tüvekahjuritest asustatud puid;
- 5) puid, millel enam kui pool võra on pöördumatult kahjustatud, ja kuiva ladvaga puid;
- 6) puid, millel on põlenud juurekaela piirkond ja selle ümbruses paiknev metsakõdu;
- 7) kuuski, mille koor on puiduni kahjustatud vähemalt 10% ulatuses tüve ümbermõõdust ja teiste liikide puid, mille koor on kahjustatud vähemalt 30% ulatuses tüve ümbermõõdust;
- 8) tormiheidet, tormimurdu ja tormi vaalitud puid ning lumemurdu ja lume vaalitud puid.

LKS § 55 lg-st 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani.

Tulenevalt VeeS § 36 lg 1 p-st 5 ja lg-st 2 ning § 119 p-dest 2 ja 6, on Selja jõe veekaitsevööndis keelatud metsa (sh alusmetsa ja põõsastiku) raie, raidmete jätmine veekaitsevööndisse ja veekogusse ning mootorsõidukitega kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbaste tekitamine.

Kaitse-eeskirja § 15 lg 2 p 5 kohaselt tuleb elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jätta puid, mis valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände, haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgedega, õõnsustega, tuuleluudade või suurte okstega puid.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku alale on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

- 1.** On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Selja jõe loodusala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
- 2.** Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
- 3.** Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
- 4.** Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Ülle Visnapuu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond